

Harriet Friedmann: Framtidens jordbruk

[Ur [New Left Review](#), nr 138, november/december 2022. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

I *Ny jord* behandlar den kampanjförande journalisten George Monbiot det han kommit att betrakta som ”den viktigaste av alla miljöfrågor”, men ändå bland de mest negligerade – frågan om markanvändning. ”Jordbruk”, förklarar han rättframt, ”är den största orsaken i världen till ödeläggelse av livsmiljöer, till globala förluster av djurliv, och till utrotningskrisen.” Fram tills nyligen, hävdar Monbiot, åt folk i olika länder och regioner radikalt olika dieter som hade formats av deras distinkta odlingsystem, landskap och traditioner. Men en massiv kulturell övergång har ägt rum till det han kallar en ”global standarddiet” med högt innehåll av fett och proteiner, och starkt beroende av en handfull jättegrödor: vete, ris, socker, och som djurlivsmedel majs och sojaböner – en snabbt växande djurbesättning konsumerar nu mer än hälften av de kalorier som produceras i världens livsmedelssystem. Enligt Monbiots redogörelse produceras livsmedel till denna globala standarddiet i det ”globala standardjordbruket”. Med USA som banbrytare har jordbruksindustrin drivit fram en dramatisk koncentration av produktion av jättegrödor – framförallt i USA men även i Brasilien, Argentina, Kanada, Frankrike, Australien, Kina – under överinseende av en handfull mäktiga företag som har slukat upp de mindre spelarna. Fyra företag, Cargill, Archer Daniels Midland, Bunge och Louis Dreyfus, kontrollerar nu 90% av den globala spannmålshandeln; en annan kvartett – Bayer, Corteva, ChemChina och BASF – har tagit kontrollen över två tredjedelar av marknaden för jordbrukskemiska produkter, och samma handfull äger mer än hälften av världens utsäden.

Dessa multinationella företag har övervakat en standardisering av jordbrukstekniker, varianter av grödor, kemikalier, maskiner och så vidare, drivet av jakten på skördar. Som ett resultat av det blir de nationella produktionssystemen mindre modulära och mer sårbara för globala chocker – sjukdomar, torka, översvämningar, vars inverkan förstärktes av finansspekulationer eller bräckliga flaskhalsar i leveranskedjan. Enligt Monbiots uppfattning börjar ett komplicerat system ”flimra” när det närmar sig en brytpunkt. Det händer nu med det globala livsmedelssystemet. *Ny jord* varnar för att vi knappt har en aning om var dess brytpunkter finns, eller vilken kombination av chocker som kan utlösa ett sammanbrott: ”På något sätt behöver vi inte bara minska det yttre tryck som systemet utsätts för – miljösammanbrott och ökande efterfrågan – utan också förändra själva systemet.”

Hur kan då världens befolkning livnäras utan att förstöra planeten? *Ny jord* för fram ett radikalt program: Monbiot vill att vi ska ersätta boskapsskötsel med ett proteinpulver tillverkat av fermenterade bakterier, som kan ersätta protein och fett i människans diet, och koncentrera den återstående livsmedelsproduktionen i enklaver med hög avkastning och göra den kvarvarande marken till vildmark igen. Men Monbiot är en erfaren journalist och sockrar det beska pillret med livfulla empiriska redogörelser. *Ny jord* börjar i Monbiots jordlott i Oxford, med en 5000 ord lång lovsång till en jordklump:

Mylla, som vi en gång såg som en homogen massa, är sammansatt av strukturer i strukturer i strukturer. Daggmaskar, rötter och svampar skapar klumpar av jord, som är hopklistrade med de fibrer och klibbiga kemikalier som de bildar, kallade aggregat. I dessa aggregat skapar små djur

som kvalster och hoppstjärter små klumpar. I dem bildar bakterier och deras mikroskopiska rovdjur – kreatur som jag inte kan se ens med mitt förstoringsglas, som trögkrypare, flimmerdjur och amöbor – ännu mindre aggregat ... det har tagit fram till nu för att riktigt förstå att det substrat som våra liv är beroende av är en biologisk struktur.

Myllans förbisedda storslagenhet inspirerar honom ”att berätta en ny historia, en ny tillblivelse, om vad vi kan äta och hur vi odlar det”. Monbiot går vidare och går i detalj igenom den stora miljöskada som jordbruket orsakar. Han börjar nära sitt hem, med sin älskade Wyeflod – som på senare tid har förvandlats till ”en smutsig rännsten” efter att kycklingfabriker tilläts inom dess upptagningsområde. Monbiot börjar sedan träffa en rad uppfinningsrika jordbrukare: Iain Tolhurst i South Oxfordshire, som har utvecklat en modell för att odla frukt och grönsaker utan kemikalier eller boskapsskötsel, och undviker minskad avkastning med hjälp av försiktigt utnyttjande av jorden; Tim Ashton i Shropshire, som använder metoder ”utan att ploga” för att odla spannmål och minskar jordförstörelsen av plogning; Ian Wilkinson, vars experimentella agroekologiska lantbruk i West Oxfordshire, FarmED, har skapat en ”lönsam cirkulär ekonomi”. Monbiot är särskilt upphetsad över Markinstitutets arbete i Kansas, som odlar fleråriga varianter av jordbruksgrödor som annars måste planteras på nytt varje år, såsom en släkting till vete vid namn Kernza. Varje omställning av livsmedelssystemen måste också överväga de behov som måste tillfredsställas. Monbiot målar upp en levande bild av en livsmedelsbank nära hans hem och samhällets kamp med livsmedelsbrist, som leder till ett betraktande av förhållandet mellan miljöskydd och livsmedelsrättvisa. Han drar slutsatsen att kampanjer för livsmedelssuveränitet måste inse att miljöaktivism och jordbruk kolliderar, liksom att lokal livsmedelsproduktion i ett land som Storbritannien aldrig kan tillfredsställa moderna livsmedelskrav.

Slutligen tar *Ny jord* itu med protein och fetter. Medan de tidigare kapitlen övervägde alternativa jordbruksmetoder, har detta rubriken ”Gratis jordbruk”. Vid en resa till Helsingfors häpnar han över det arbete som Pasi Vainika, VD för Solar Foods, har utfört. Han använder en procedur som NASA utarbetade på 1960-talet för att producera proteiner med hjälp av ”precisionsfermentering” av mikroorganismer som reproducerar sig snabbt i behållare utan solljus. Alltså: ”För första gången i mänsklighetens historia ... kommer vi att ha ett baslivsmedel som inte uppstår ur fotosyntes.” Det föga lovande gula slam som snurrar i Vainikas fermenteringstank torkar till Solein, ”ett gult mjöl som luktade som ägggröa”. ”Det utgör”, förkunnar Monbiot förtjust, ”början till slutet för större delen av jordbruket”. Att producera mat på detta sätt – och han förklarar att Solein bara är ett av dussintals alternativ, de jordbakterier som används här är bara en av tusentals kandidater – skulle befria enorma områden av jordbruksmark och tillåta omvandling av tidigare odlad mark till vildmark i en tidigare otänkbar omfattning. En sådan revolution mot jordbruket skulle bli enormt omvälvande. Regeringarna skulle behöva stöda de som behöver hitta arbete på andra ställen, förhoppningsvis i nya industrier som skulle vara bättre arbetsgivare än köttindustrin. Men förändringen skulle vara epokgörande: ”Utrotningens tidsålder skulle kunna följas av en återfödelsens tidsålder.”

Monbiot tar itu med olika sorters hinder för den nya tidsålderns inträde. Bland dessa är de idylliska mystifieringar som har djupa rötter i kulturen i väst, dagens ”gourmetkulturs” betoning av äkthet, många miljöförkämpars bristande räknekunnighet och deras otillräckliga betoning av avkastning. Den nya rörelsen kommer att behöva medge att jordbruk är världens viktigaste orsak till ekologisk förstörelse, och bedöma varje nytt system med tre kriterier: utvecklar det mer livsmedel med mindre jordbruk? Vem kontrollerar och äger det? Är den mat det producerar hälsosam, billig och tillgäng-

lig? I en slutvinjett från sin jordlott, som drabbats av en onormal frostknäpp, reflekterar Monbiot över miljöaktivismens frustration: ”Vi samlar ihop bevis, förklarar problemet, föreslår en lösning och tas emot som doktor Stockmann i Henrik Ibsens teaterpjäs *En folkefiende*: med ilska, förnekande och förtal.” Men framgången är beroende av en rörelses beredskap när möjligheter dyker upp, och när en ny teknologi, systemets bräcklighet och en ökande offentlig oro förenas är det hans uppfattning att: ”Vi kommer snart, tror jag, att råka ut för ett ögonblick då förhållandena förändras.”

Monbiot är troligen Storbritanniens bäst kända miljöjournalist. Han är allmänt vänster och för skotsk, walesisk och nordirländsk självständighet, och har omväxlande varit anhängare till det gröna partiet, Plaid Cymru, Liberaldemokraterna och Corbyns Labour. Han studerade zoologi i Oxford i början av 1980-talet, och inledde sin karriär vid BBC:s enhet för naturhistoria, och hans tidigaste böcker – *Poisoned Arrows* (1989), *Amazon Watershed* (1991), *No Man's Land* (1994) – gav förstahandsredogörelser om brott mot ekologi och mänskliga rättigheter i Västra Papua, Brasilien, Kenya och Tanzania. Som kolumnist för *Guardian* sedan 1996 har han skrivit omfattande om ekologi, politik och sociala frågor, och även uppträtt i dokumentärer och program om aktuella frågor. Bland andra böcker att notera finns *Heat* (2006) som behandlar lösningar på klimatkrisen; *Feral* (2013), om frågan om att åter förvilda jordbruksmark; och *Ur ruinerna: En ny politik för en värld i kris* (2018), som argumenterar för en ”politik att tillhöra”. Med sin blandning av historia, reportage och påverkansarbete, och sina varierande tonlägen och betoningar, är *Ny jord* i linje med dessa tidigare verk. Hur ska den bedömas?

Vi bör börja med att välkomna att boken uppmärksammar den intensiva boskapsindustrins konsekvenser – och i detalj redogör för problemen med avrinning från gödsel, överanvändning av antibiotika, zoonoser, ”jordbrukets ohämmade användning” av kemikalier, och maskinintensiva monokulturer av soja och majs för att livnära djur som är instängda i fabriker. Monbiot har rätt när han hävdar att ”köttifieringen” av dieterna driver på en destruktiv cykel. Kött, mejeriprodukter och ägg blir relativt billiga genom att förlägga sina ekologiska kostnader till omvärlden. En ökad konsumtion ger näring till profiter som driver på en ytterligare utvidgning och fördjupning av systemet. *Ny jord* bidrar också till en stärkt allians mellan klimatrörelsen och kampen mot ödeläggelsen av ekosystemet. Trots att det antogs grundläggande uppgörelser både om biologisk mångfald och global uppvärmning vid FN:s klimatmöte i Rio 1992, har klimatpolitiken sedan länge låtit biologisk mångfald stå i skuggan – delvis på grund av behovet att kämpa mot fossilbränsleföretagens välfinansierade förnekandepolitik. Forskare och aktivister som är mot intensiv boskapskötsel har sedan länge hävdad att en omvandling av jordbruket – som för närvarande styrs av sammanlänkade företag som kontrollerar kemikalier, läkemedel, handel, finansiering, och framförallt genetiken avseende utsäden och djur – kommer att vara centralt för att lösa krisen både för klimatet och ekosystemen. Monbiots bok kommer ut vid en tidpunkt då de jättelika jordbruksföretagen, som själva är djupt hopflätade med fossilbränsleindustrin, äntligen har börjat dyka upp vid internationella möten om klimatet och den biologiska mångfalden. Hur lägligt *Ny jord* kommer ut underströks av att Monbiot, tillsammans med Extinction Rebellion, vid COP15 i Montreal deltog vid lanseringen av en rörelse kallad Reboot Food, som stöder programmet i *Ny jord*.

Precis som Monbiots tidigare böcker har *Ny jord* som mål att popularisera ett komplicerat ämne (på ett ställe beskriver han hur han har läst tillräckligt om jordekologi för att kunna ta en examen, men ändå upplever att han knappt har skrapat på ytan). Ändå kan det vara en utmaning att få en fullstän-

dig bild av dess argument och deras innebörd. Viktiga frågor berörs inte. Hur kan till exempel de olika lantbrukarnas nydaningar som han skriver om besvara bokens uppmaning till handling? Monbiot redogör heller inte för hur Tolhurst skulle kunna livnära en befolkning utöver sina grannar, hur han skulle kunna nyanskaffa snabbt minskande bördig och välbelägen mark, hur han ska kunna konkurrera med snabbköpens erbjudanden av exotiska produkter och produkter som det inte är säsong för, och inte heller vad som skulle hända med de lantbrukare i Kenya, Mexiko och på andra ställen som har kontrakteras för att tillhandahålla dem. Omvänt drar han slutsatsen att Wilkinsons odling av blandade grödor är ”vackert” men ”inte rätt”, eftersom hans skördar inte räcker till. Men Monbiot underlåter att förklara hur dessa skördar mäts, inte heller hur förändringar av subventioner och politik, liksom full kostnadstäckning eller garanterade inkomster, skulle förändra relativa priser och tillgänglighet.

Mer övergripande frågor blir kvar i bakgrunden. Ett exempel är frågan om gödsel – hur ska livsmedelssystemen anpassas till avskaffandet av boskapsskötsel? Trots den inledande lovsången till mylla, undviker boken frågan om förnyande, för vilket alla utom Tolhurst förlitar sig på åtminstone ett litet antal tamdjur, från frigående kycklingar och fisk som äter insekter, och – beroende på bio-region – till större djur som betar betesmarker. Monbiot nämner inte den hjord av inhemsk bison som hålls på Markinstitutet. Han har rätt i att gödsel har blivit en förorening i jordbruksföretagens händer. Men gödsel från friska, lokala djur, möjligen inklusive människor, är en del av de naturliga odlingscyklerna. Samma sak gäller bredare strukturella och historiska krafter. Monbiot tar de varusubventioner och institutioner som stöder komplexet av djurfabriker, och de monokulturer som understöder dem, för givna. Samma sak med specialiseringens och handelns geografi. Han ser dem inte som politiska konstruktioner utan som orubbliga hinder för ett lokalt, inkluderande och varierat livsmedelssystem.

Det är bättre att se förändrade dieter, inklusive köttifiering och ultraprocesad mat, inom ramen för historiska livsmedelsregimer. Dieter har förändrats flera gånger, alltid i förhållande till förändrade klassmönster och mönster för kapitalackumulation. Monbiot har rätt i att sambandet mellan boskap och monokultur började uppstå i den livsmedelsregim som upprättades under efterkrigstidens amerikanska herravälde. Men det samhällsblock som understödde den härrörde i själva verket från en klass som hade skapats av den gamla regimen som dominerades av det brittiska imperiet. Dess jordbruk ärvde de koloniala odlarnas logik, de odlare som skapade 1700-talets västindiska sockerplantager, röjde de sammansatta skogar som sedan länge hade utformats av Arawak-folken, och importerade sockerrör, en asiatisk växt som odlades och skördades av slavarbetare. I sin *Changes in the Land* (1983) dokumenterade William Cronon hur puritanska tankar om Eden – en fantasi som uttryckligen åberopas av Monbiots titel – förvrängde föreställningarna om den plats som kolonisatorerna kallade New England. De uppfattade Abenaki-stammarna som primitiva folk i ett paradiset med ett överflöd av hjortar, skogar som tillhandahöll goda saker att äta, och jord som var bra för att odla majs. Paradiset föll sönder när bosättarna delade upp och inhägnade marken och inte förstod att de ursprungliga folken praktiserade det som nu skulle kallas skogsjordbruk och lockade hjortar till speciella ställen.

Längs gränsen längre västerut kunde 1800-talets expansionistiska stat och järnvägs kapital inte se de amerikanska grässlätterna som en enorm beteshage som betades av tiotals miljoner bisonoxar, och formades av Lakota-folket, vars levnadssätt var sammanflätade med mängden av växter och djur på

grässlätterna. Från och med 1870-talet tillämpade de europeiska lantbrukare som koloniserade grässlätterna, som nu hade rensats från ursprungsbefolkningar, och ursprungliga växter och djur, ett exportinriktat jordbruk som baserades på vete och boskap – en ny varugräns. Efterkrigstidens regim av boskap och monokultur som Monbiot beskriver formades av subventionerade priser på specificerade varor, i synnerhet majs och soja, vars fält växte parallellt med djurfoderindustrin och ersatte gräs och hö för att utfodra inspärade nötkreatur, grisar och fjäderfän. Ett resultat blev en enorm minskning av antalet lantbrukare. Subventionerna belönade storskalig odling av monokulturer och uppmuntrade de största aktörerna att ta över sina grannars jordbruk. En utvidgad jordbruksverksamhet blir så småningom investeringsmöjligheter. Det var investerare snarare än lantbrukare som stoppade subventionerna i fickan. Den ena saxskänkeln utgjordes av kemiska och maskinföretag som sålde de insatsvaror som behövdes för att ersätta bördigheten och den naturliga sjukdoms- och insektskontroll som försvinner med ökade monokulturer. Den andra bestod av de enorma industrier för bearbetning av livsmedel som monopoliserade inköpen.

Boskapskomplexet låg bakom enorma ökningar i konsumtionen av kött- och mejeriprodukter, samtidigt som det tillhandahöll insatsvaror av billiga biprodukter av majs och soja från industrierna som tillverkade boskapslivsmedel till kapitaliserade livsmedelsindustrier. Det ökade antalet ätbara varor på stormarknaderna kombinerade dessa biprodukter med kemikalier som människor aldrig tidigare hade konsumerat – välvilligt kallade ”tillsatser”. I sin tur ersatte stormarknaderna de lokala slaktarna, grönsakshandlarna och bagarna. Dieterna förändrades i enlighet med detta. De kretsade inte bara kring kött och mejeriprodukter utan också nya ultraprocessade livsmedel. Utbytbara ingredienser grupperades i påhittade kategorier som ”stärkelse”, ”fett” och ”sötningemedel”; näringsdeklarationer som räknade upp proteiner, kalorier, vitaminer, etc. förekom på små lappar, medan jordbruksprodukter som broccoli blev tillägg och nu fanns i bilder på paketens framsida för att åkalla klassisk kokkonst.

Ännu en omvandling pågår nu, från en livsmedelsregim som sedan Världslivsmedelstoppmötet 1974 har stapplat från kris till kris. Varje gång har livsmedelskapitalet räddats av mäktiga stater, som har ställt svagare, mer sårbara länder och sociala rörelser åt sidan. Staternas och de mellanstatliga organisationers roll är till stor del frånvarande i *Ny jord*, men det är svårt att överskatta den påverkan som IMF:s strukturanpassningsprogram har haft på världens jordbruk. De har tvingat skuldsatta länder att maximera exportgrödor, vilket har ökat priset på ingredienser till den lokala matlagningen. Dålig diet och hårda arbetsförhållanden gjorde jordbruksbefolkningens livsmedelsförsörjning osäkrare och de blev sårbarare för sjukdomar. Nu leder industrier för ultraprocessad mat varugränsernas fortsatta logik. Ingredienserna blir mer utbytbara, och den senaste i de på varandra följande jordbruksvarugränserna – tobak, vete, boskap, majs, soja – är palmplantager. Oljepalmer domesticerades först i Västafrika, men transplanterades i början av 1990-talet till Asien. Afrikanska småbrukare planterar fortfarande palmer i områden med skogar och fält och använder det fortfarande för kulinariska och andra kulturella behov. Indonesiska och malaysiska palmplantager tillhandahåller allt billigare oljor till ultraprocessad mat, efter att ha röjt undan tropiska skogar och alla de varelser som bodde i dem. De anställer personer som historiskt hade format dessa distinkta livsmiljöer. Palmplantager har nu återvänt till Afrika, där de hotar det tropiska skogsjordbruket.

Att Monbiot negligerar maktförhållandena syns särskilt tydligt i hans behandling av protein och fett, där han i grund och botten uppmanar miljörörelserna att ansluta sig till en framväxande

riskkapitalistisk subsektor för proteinproduktion i laboratorier. Han hyllar möjligheterna – ”som bara begränsas av vår fantasi” – utan att kommentera att kokkonstens utveckling med hjälp av erfarenheter och lust har övergått till fokusgrupper i företagen. Och han ignorerar att ”kött-alternativen” – cellulärt kött – är spetsforskning, vilket innebär att teknologin övergår från kemisk till genetisk. Det stämmer med en förändrad drivkraft i boken. Gradvis inordnas skyddet av världens jordar under målet att avskaffa kött- och mejeriindustrin – ännu mer än bevarande drivs resone-mangent av veganism. Bakom Solar Foods upptäcker man snart en svindlande samling nya företag, börsintroduktioner och övertaganden av privata och offentliga företag som sysslar med genetisk utformning och produktion av proteiner, inklusive Bayer, Monsanto och Exxon, som forskar på mikrobiell fermentering för biobränslen. Denna subsektor siktar på att flytta sin teknologi från livsmedelsmarknadens marginal till dess centrum – med resultatet att en annan handfull jätteföretag och deras laboratorieforskare kommer att kontrollera världens nya proteinkällor, på en allt bräckligare genetisk bas. Det är svårt att se denna utveckling som något annat än en utvidgning av den globala standarddieten.

Det Monbiots uppfattning bortser från är att det egentligen är en *klassdiet*. Det är ingenting nytt. På 1700-talet gav kolonialt socker tröst till utfattiga Londonbor. Engels beskrev arbetarnas dieter i 1840-talets Manchester som resterna från de marknader som tidigare på dagen hade besökts av personer med mer pengar. Där fattiga en gång i tiden åt mindre kött och mindre åtråvärda köttstycken än de rika, är billig mat idag nudlar och frusen pizza, medan de rika äter färska ekologiska produkter, vars höga priser är resultatet av att de existerar i storjordbrukets utkanter. Denna klassklyfta inom kosten kan bara fördjupas ytterligare när jordbruksprodukter ersätts av industriell livsmedelsproduktion. Monbiot hoppas att det går att hindra företagen från att ta över denna nya sektor, men det låter som önsketänkande. Han förklarar inte hur lagar mot monopol eller begränsningar av intellektuell äganderätt faktiskt skulle kunna genomdrivas. Science fictionlitteraturen har varnat för det troliga resultatet. Filmen *Soylent Green* från 1973 skildrar en dystopisk framtid – 2022 – där invånarna i New York bara äter kakor tillverkade av soja och linser i en gigantisk fabrik. De kan inte föreställa sig smaken av kött eller jordgubbar, som är begränsade till den minimala elit som har råd med ockerpriserna på dem.

Företagens makt och demokratin ställs i bakgrunden. Hur kan vi förklarar det? Monbiot har en historia av oortodoxa ställningstaganden. Man kan jämföra med hans förespråkande av kärnkraft. Ursprungligen var han mot den, men 2011 bröt han med större delen av den gröna rörelsen i frågan. Det som är lika slående är att Monbiot, i motsats till sin entusiasm över företagens ”jordbruksfria” livsmedelssektor, bortser från eller avfärdar de som han kunde förväntas stöda. Bakom idealen livsmedelssuveränitet och agroekologi står det som enligt många förmenande är världens största sociala rörelse. La Via Campesina är en organisation med småbrukare som grundades 1992 för att protestera mot Världshandelsorganisationens intrång i jordbruket, och som jämte sina miljömål förespråkar sociala och kulturella rättigheter. Bland medlemmarna finns De jordlösa arbetarnas rörelse i Brasilien, Alliansen för livsmedelssuveränitet i Afrika (AFSA) och många andra lokala rörelser. Den kämpar för att försvara biokulturella landskap mot det utvinnande kapitalet och de stater som de tillfångatagit. AFSA:s medlemmar har lyckats stifta lagar som kombinerar vanligt markinnehav med skydd för kvinnors och ungdomars rättigheter. Småbrukarorganisationer som dessa har som mål att försvara ekologin och kulturen i sina territorier, som företagen hotar att använda till gruvor och skogsavverkning och monokulturer. Allt fler av rörelsens ledare som

försvargar mark och vatten blir mördade.

De senaste åren har La Via Campesina och dess allierade vunnit en rad segrar i FN och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, där agroekologiska principer har antagits av flera kommittéer. Vid COP26 lovade Skogsinnehavarnas finansieringsgrupp 1,7 miljarder dollar för att stöda ursprungsbefolkningars rättigheter till markinnehav och för att skydda skogar. Frankrike kräver nu att jord som har förnyats av bra odling ska erkännas som kolsänkor, och har pressat EU att stöda ett sunt jordbruk, inklusive agroekologi. Det finns givetvis en risk för övertagande. Rapporten "Rökridåer" från Sustainable Food Systems' expertpanel beskriver hur begrepp som "naturbaserade lösningar" och "hållbarhet" används för att avleda kritik. Likt sina allierade inom fossilindustrin är livsmedelskapitalet snabba att ta över sina kritikers språk. Bekämpningsmedelsindustrin kallar sig idag för CropLife.

Monbiot använder "låg avkastning" för att rättfärdiga sitt åsidosättande av denna globala rörelse. Han hävdar att de som förespråkar agroekologi och livsmedelssuveränitet ofta är "blinda för avkastning", och att "det är omöjligt att livnära världen med agroekologi med låg avkastning". Här och på andra ställen lutar sig Monbiot på en agronomi vars utfästelse att modernisera jordbruket tillämpar snäva effektiviserande åtgärder som gynnar en enda gröda på homogena åkrar. Det får honom att göra felmätningar av mycket av det som är viktigt i naturliga system. Kriteriet "högsta avkastning på minst möjliga mark" gäller bara för åkrar där det odlas en enda gröda: avkastning är mycket svårare att mäta i system med blandade grödor, speciellt de system som är integrerade i dynamiken i en viss skogs, våtlands eller gräsmarks ekosystem. Monbiot erkänner till hälften att "avkastning från agroekologi ibland är högre än från konventionellt jordbruk" om allting räknas, och nämner kort framgångar i Indien och Malawi. Men att fullfölja detta resonemang skulle undergräva hans bredare förslag.

De ekologiska och hälsoföljderna av att ersätta blandade jordbruk med monokulturer är väldokumenterade. Bland dem finns förlust av "ekologiska tjänster" från avverkad skog och avlägsnande av kvävebindande grödor, djurspillning, gröna växter och växtbaserade bekämpningsmedel. Alla dessa ersätts med kemiska gödningsämnen och bekämpningsmedel, och maskiner som Abessinska brunnar som suger upp vatten från underjorden mer tillförlitligt än grödor som lever på regn – tills vattnet tar slut. Lägg till detta den nedsmutsning som Monbiot beskriver så bra. Folk som har trängts undan av monokulturer blir av med lokala livsmedel. I Indien gjorde den Gröna revolutionen – som var ursprunget till argumentet om sparsamhet med mark som naturvänner inklusive Monbiot tog upp – att linser blev dyrare än ris och berövade människor växtprotein. De berövades också grönsaker (som omdefinierades till ogräs) och skogslivsmedel som gav vitaminer, mineraler, djurfoder och traditionella mediciner. Den första brist som rapporterades i stor skala efter den Gröna revolutionen var brist på vitamin A som orsakar blindhet. Det går givetvis att ordna med tillskott – kapitalismen erbjuder sig att sälja lösningar på de problem som den själv orsakar. Oavsiktligt leder *Ny jord* oss tillbaka till logiken i det globala jordbrukssystem som den tänkte sig att störta.